

ЗАСТАВА" излази трипут
у недељу средом, петком
и недељом
Дога је на годину 14. фор
на по год. 7 фор. на чет-
врт године 3 фор 50 пов.
а вр. за Аустрију, а за Ср-
бију на годину 140 гроша
на по год. 70, а на четврт
године 35 гроша.

ЗАСТАВА.

Оглас се рачунају по по-
личини врта, које из гар-
монта заузимају, и за сваку
врту плаћа се за први пут
5, за сваки даљи пут 4
осим тога за жиг увек по
30 п. Доноси се шаљу у-
редничтву а предлата ни-
серади администрацији "ЗА-
СТАВА" у Нови Сад, у кући
број 888. код „златног јел-
ногора.

Број 136.

У Новоме Саду, у недељу 16. новембра 1869.

Год. IV.

У Новом Саду 15. новембра.

Познат је већ резултат накнадни избора у
Новом Саду за законодавно тело. Владан кандидат
могао ни један бити изабран, и с тога се ту
водио борба опозиције према влади, него
борба фракција опозиције. На супрот левици де-
мократској стајали су „републиканци“. Бројавна
опозиција јавља: да је првог дана избора
ушло мало бирача учествовало у том уставном
избору, и тек други дан да су грађани „мирно“
изнели своју дужност. У три изборна среза
избори су сасвим свршени, а изабрани су: Рош-
тор са 18.000 гласова против Карнога који је
имао 13.000; Кремије са 20.489, против По-
љера који је имао 9676. и Араго са 22.120
гласова. У четвртном срезу мораће се балоти-
рати између Гле-Бивона и Брисон-Аду, који
имају подједнаку мложину за себе. По томе
резултату само је један републиканец коме
је још може придружити и Брисон, који ће
по свој прилици одржати победу у поновљеном
избору.

На добијање вести, о министарској кризи,
коју је „Жур. оглас“ донео одговара „Мон.
Нов.“ да му је све једно, оће ли министар-
ство моћи са законодавним телом ићи или не:
као уопште према комори чврст положај зау-
ети добро, ако не онда нек падају, али за
се не може се никаква важност положити гла-
вољима, о измени лица у министарству. „Ли-
берте“ држи да министарство Оливјерово, које
је још 1. јула требало да у живот ступи, с
тога на страни стоји, што се чека да садање
министарство гласом не поверења, које ће му
пријавити законодавно тело, буде принуђено од-
ступити. И сам „Констит.“ држи да је за
време одклоњена криза, али, вели, ко може
дубар стојати, да сутра већ опет неће на-
ступити.

Виктор Емануил наложио је Ланди да саста-
ни ново министарство, али још није уважио о-
ставку Менабрејну, што мора учинити јер се
тако министарство не може дужи одржати, већ ако
се парламенат распустио. Ово одуговлачење,
гласаче неки листови тако: да Виктор Ема-
нуил сасвим стоји под туђелом Наполеоновом,
то је дао упитати овога, дал ће му по вољи бити
Ландино министарство, и сад очекује одговор.
На сваки начин, да тај одговор, — ако је што
у томе вагајућу истине — неће гласити по-
моћу по Ландино министарство, које ако се
остворити, мораће ускосно гледити према
Наполеоновој политици заузети, јер је Мена-
бреа био скутовоша политике Наполеонове у
Италији.

За отварање концила у Риму већ је и
програма издан, по коме ће се свечаности вр-
шити, пре но што се почне сам рад. Међу
многом странцима који су дошли да прису-
ствују том концилу, налази се и краљица вир-
тембершка Олга, сестра руског цара, којој се
папа — као што „Бидопад белж“ јавља —
тужно, на гонења, која трпи католичка црква
у Русији (!) као и у виртембершкој, где
протестантима открије код владе налази. На
предметку разговора вели се, да је папа пре-
поручио краљици да се ни мало не меша у
рад концила, што је краљицу јако озло-
вдило. На томе концилу мисли се донети до-
гома о непогрешљивости папине. На ово при-
мећава „Преса“ да већи удар римска курија
не може задобити, но што ће, ако то питање
покресе. Јер, или се неће на концилу при-
знати, и онда је изиграна „непогрешљивост“,
или ако се прими, као образован свет окр-
еће се против Рима.

Судећи по одговорима, који стижу цари-
градском патријарху, на његов позив; оп-
шта сабор православне цркве, као да неће у
делу прећи. „Московске вед.“ доноси одговоре
разних црквених старешина који су сви про-
тавени томе сабору. За најважнији од свију,
које се сматрају одговор петроградског „св.
инода“ па и тај је противан. Патријарх ца-
риградски у својој позивници међу осталим
предметима, које навађа да би требало решити,
спомине и своју расприу са Бугарима, који
настоје да добију самосталну независну цркву,
а вели да се и о томе, позвани, у своме од-
говору изразе. „Св. синод“ говорећи о томе,
вели, да се с једне стране по праву и пра-
вди мора признати ауторитет цариградског
патријарха над бугарском црквом, и да се
самоугодно изступање Бугара из постојеће
цркве не само мора одбацити, него да би се

Бугари у том случају морали прогласити за
одпаднике (? У); но с друге стране да су могли
захтеви Бугара оправдати, и да је с тога ну-
жно, и синод саветује патријарху, да настоји
да се постигне мир попуштањем.

„Жр. де С. Петрс.“ за умирење узбуђе-
ности страних дворова, доноси чланак, у коме
објасњава царски указ, којим се руска војна
снага услед наређеног рекрутсковања знатно
увећава. Он вели, да је то рекрутсковање на-
ређено зато, да се попуни досадањи број вој-
ске, који се многим отпустима умалио, и да
је ово рекрутсковање за 1870. год. тек осмо до
год. 1863. амо.

Шпанци никако да нађе себи краља. Кога
би она хтела тај неће — као што „Тајмс“
тврди за херцега феноског, — а ко би рад
био постати краљем, — као што то жели хер-
цег Монпанзија — тога опет Шпанолци неће,
и тако избор краља, по свој прилици још ће дуго
занимати новинарство. Шпанолски републи-
канци вратиће се опет у кортесе, пошто су
управили на своје једномилешенике манифест,
ког је Кастелар написао, у коме се позивају
исти, да по наступању уставни гаранција, буду
умеренији и у дебатама и у новинама.

После познатог пораза левог крила царске
војске 7. о. м. недолазе никакви извештаји из
Боке Которске. Тај случај као да ће учинити
обрт у мишлењу на „меродавном месту“, јер
ће најпосле морати увидити, — што до сад
сви непартајични листови наглашаваху, — да
се оваким начином не да повратити мир. Један
телеграм „Преси“ из Сплета јавља: да су
даље операције обустављене, ради
умора и губитка војске.

Овај глас, и то још кад га „Преса“ до-
несе, више сведочи о губитку војске и процепу
у коме се налази бечка влада, него сто други
гласова. Кад се узме уз то још и непрестано
шиљање поткрепљења, онда се могу преставити
лажи бечких листова, о „малим и незнатним
губитцима“ царске војске. „Преса“ се још
једнако труди да бади кривицу на Црну Гору
и ради устанка, и ради лоша успеха царског
оружја у Боци, те за доказ наводи то: што 4000
Црногораца на Грахову чувају своју границу.
На ово не треба од наше стране никакве
приметбе јер је — сувише луд доказ за кри-
вицу!

Непартајични листови у погледу на крво-
пролиће у Боци которској слажу се сви у
у том: да се устанак који већ до сад кошта
владу 4 милиона оружаном руком не да ути-
шати, и да би пут помирења уговарањем пре
довео цели. Тако међу осталима и „Н. сл.
Лојд“ у уводном чланку свога последњег броја
наглашава на то: да се из ове варијете у Боци
которској до пролећа може разгорети источно
питање, те налази једино у томе могућност
утишања устанка ако цар дође у Далмацију
и помиловањем прекине ратовање.

Ту мисао, ми смо у нарочитом чланку
извели пре, и сад је као једину способну за
утишање устанка, новија факта још јаче
потврђују, јер као што „Преси“ јављају, у
Босни се чете млоге, тако исто и у Бугар-
ској; све бољи знаци скорог ослобођења хри-
шћана на балканском полуострву.

Угарска опозиција и крајина.

Питање о разрешењу крајине једно је од
најглавнијих унутарњих питања која се нас
непосредно тичу, с тога смо ради да наш на-
род сазна колико год више може — што год
се о томе по нашим листовима пише, те зато
саопштавамо из „Зачочника“ чланак под гор-
њим насловом:

„У питању о бокељском устанку налази се
међу другима без броја лудоријама та онајвећа,
што се с њиме у савез доводи некаква крајинска
агитација. Невели се овим, да нема управо
никаква савеза међу једном и другом згодом.
Разборит човек спајајућ узроке с последицама,
овако би од прилике умовао: неправедан и
непаметан поступак проузрочио је бокељски
устанак, који да се и нерачуна потрошени
новац и проливена храбра крв, големе опасности
за царевину скрива; буде ли се дакле непра-
водно и непаметно поступало у крајини, једнаки
узроци носе једнаке последице, па да се дигне
устанак у Крајини, која није мање храбра од
которске Боке, ал пуно пира и важија од
ње, то зна, какви би се онда грозни валови

убуркали у монархији и око ње. Те овако
најједноставнија намет учи, да у крајинском
питању свакако треба видети разбора и правде,
него што се показало у Боци. За праве државнике
у сличној свези умовања стоји свеза међу
бокељским устанком и покренутим крајинским
питањем.

У овој царевини државници или који се за
државнике сматрају, како да би хтели држави
о глави радити, најволнију радити обратом од
онога, што би ваљало да раде. Броз икаква
повода и темеља предлићу крајинску ствар
у бокељски устанак мисле о том, да разоружају
крајину, јер ако се у њој породи какав устанак,
то би му одолио. Невели се премноги, ако се
рекне, да би управ овим поступком могло
надоћи зло, које се одвратити жели.

У стоје владајући мужева залази и угар-
ска опозиција, доказујући овим по сто пута,
да у Угарској с ниједне стране нема бистра
погледа на одношаје у обне угарске, а наполе
хрватске. Јокаи проричући опасности, које
могу букнути из крајине, светује влади, нека
јој чим прије одузме оружје. Штованога
романисту мађарскога још није никому пало
на ум сматрати за политика, ал угарској ле-
вици не да се одрећи, да нема добри глава,
само су оне помућене на искључиву становишту
мађарском, па невиде, што бива око Мађара
посред нарда немађарски. Од две године
нарасли су толики брци Мађаром, да већ
ништа на свету недрже немогућим.

Било напрама угарској влади, било напрама
опозицији, мора се с хрватске стране гледе
крајне навек један једини одговор дати: Угар-
ска непосредно нема никаква посла у крајини.

У јуначкој крајини живи наш једнокрвни
народ; јуначка крајина сачињава целинати део
троједне краљевине. Одношај њезин политички
и уставни најпре се има решити на сабору
хрватском, где ће заступство једне и друге
стране сабрано у браћинском договору и спо-
разумку обновити и углавити толико жељену
заједницу, која је од толико дуго времена била
на штету народа претргнута. Истом кад се
овај први корак прекорачи, има Хрватска
уједињена, провинцијал с крајином, уговарати
државноправни одношај с Угарском. Тко мисли
да је барон Раух коначно углавном нагодбу
међу Хрватском и Угарском, вара се љуто,
и доћи ће време, када ће он ожалити ову
своју варку, када нова факта оборе нагодбени
фактум од год. 1868.

Прама овому сме се на даље тврдити, да
нема нитко власти заповедати: разоружај кра-
јину. Заповед ова била би и сувишна. Крајина
и сама жели одложити оружје, ал у једно
жели, да то буде у интересу њезине слободе
и хрватскога народа. Тко заповеда разоружање
крајине, нежели јој ослобођења, него слабоћу,
на којој кани утемељити нови јој јарам. Пустити
јој могућност договора с браћом у провинци-
јалу, значи разоршити крајинско питање, без
заповеди, без силовања, без икакве опасности
буди какав устанак, буди за чију му драго
уставну слободу.

Колико је истина, да Угарска нема шта
заповедати у крајини, толико је у њезину
интересу, у интересу њезине самосталности и
уставно слободе, да целим својим ушљивом,
који је данас у царевини врло јак, припомогне
Хрватској, да се крајинско питање реши у
искрену договору, на темељу правде и уставно-
га закона. Народна је странка свезу међу
Хрватском и Угарском претежно сматрала са
становишта политичке сходности, замениотога
помагања у освојењу и уздржању политичких
права једне и друге земље. Ово становиште
држи народна странка и данас, када се разпра-
вља о крајини. Ни сам провинцијал није имао
без крајине отрести господство, извршивано
над њим фактичном силом из Беча, да се
подвргне господству мађарском, нити се то
има сада поновити с крајином. Међутим је
гледе провинцијала превладало мађарско гле-
диште, по којем Хрватска има само толико
права и слободе, колико подноси и доводи
идеа мађарске политике. Мађари су волили
силу, коју им околности сложише у руке,
употребити, да од Хрватске учине незадовољну
служавку него ли се повести политичком
увиђавности, која би од хрватскога народа
учинила искрена савезника Угарској. Но како
је над провинцијалом надвладала само пушта
сила без подлоге правне, тако ми данас погле-

дамо с надом на нашу јуначку крајину, где
народ још кини чилом снагом, која је вртна
одољети насиљу мађарском.

У том леже без сумње очовидне опасности.
Искуство недавна времена није преко нас
прохујало без трага. Ал нису сами Хрвати,
који имају учати из повести науку попуштања
и ватајвања сами себе и својих права. Тко од
нас позвајући се на историју ниште уступање
од наших права, треба му по науку историје
још више искати од Мађара, да уступи од
своје незаситне похлепе господства. Има ли
левица уг. сабора какав задатак, има ли некакав
разлог свому бивању, састоји се ето у том, да
наврне политику угарску на онај пут праведно-
сти, где се могу у добру пријатељству састати
сви народи, које обухваћа својом сеном круна
св. Стевана.

Да Јокаи у том смислу ради, неби он
предлагао, да се крајина на заповед разоружа,
него да јој се има пружити згода уставна
договарања с браћом у провинцијалу. Све
околности сведоче, да би се тај договор обавио
лако, брзо и на срећу Хрватске и Угарске.
Но Јокаи и с њим левица воле ићи старим
утвреником мађарским, који води равно Мо-
хачу и Вилагошу. Буди њихова воља. Ал
народ хрватски знаде толико из повести и
увиђа око себе околности, да може поуздано
оčekивати, да се на њега поборе рушевине
мохачке и вилагошке.

Крајина је ударила правом ставом. Њу,
ову порушену, угнетену сиротицу међу
земљама монархије, притувала је бојанска
промисао, да одигра велику улогу у судбини
народа, који се нижу на Дунаву и јадранском
мору. Из обилно проливене на европским разбо-
јима крви њезини јуначки синови никнути ће
гранато стабло, под којег сеном почитати ће
мирно и у својој слободи хрватски народ.

„Панчевац“ пропраћа прокламацију г. м.
л. Вебера једним чланком из кога ово саоп-
штавамо:

„Ми не ћемо овде да испитујемо, шта је
могло навести г. е.м. Вебера да пише про-
кламацију у ово доба. Кад бисмо то хтели чи-
нити, ми би морали закивати иза кулиса, где
бисмо можда улазили у траг концима бокељског
устанка и антагонизма бечко-пештанског. Но
завиривање је свако опасно, особито у ово
доба, где се много којешта јавно говори и
пише, што се тајно не ради. Нама је добро
дошла јавна отворена реч г. е.м. Вебера и ми
срдечно поздрављамо ону искреност, којом он
говори народу у банатској и сремској крајини.
Нека је дакле просто и нама искрено и отворено
говорити.

Мио нам је пре свега, што г. е.м. с до-
бродошлицом поздравља „сваку слободну непре-
мазану реч, која проистиче из тежње, да се
светлост и истина проспе на ствари.“ Ми веру-
јемо, — а будућност ће показати, — да иза те
добродошлице не вири ни један од оних љутих
параграфа штампарског закона, који су н. пр.
напунили тавнице чешким и осталим словенским
новинарима. Ми од своје стране можемо г. е.м.
с чистом савешћу уверити, да сва наша радња
ни из чега другог не проистиче, него баш из
тежње, да се светлост и истина проспе на многе
ствари, које би многи и многи врло радо при-
крили од светлости и задржали у помрчини. А
што се г. е.м. брине, да „слободна дискусија“
не пређе у „агитацију“, ту он има пуно право,
само штета што нам не каже кад предави
„слободна дискусија“ у „агитацију“, јер пој-
мови су код тога двога тако еластични, да им
различно обојадисани људи различне границе
постављају. Што је једном „слободна диску-
сија“, то је другом „агитација“. Обично је онима,
у којих је сила, све оно агитација, што се пише
и говори против њихове људи и воље. И тако
према томе, у кога је данас или сутра сила,
може се нешто, што је н. пр. пре 20 год. за ве-
шала било, данас похваљивати и награђивати,
а што се данас на вешала леће, то је можда пре
неке године свакојаким наградама обасипано.
Има томе пуно примера у светској историји.
Tempora mutantur . . . Шта ћемо сад? Ништа
друго, него да се придружимо племенитом
гласу г. е.м. и „да посетимо душу и срце
служби овога народа“ . . . ма се и мењала
времена и силе! То смо радили и пре но што
је г. е.м. постао шеф овим крајевима, то су

радили наши оцеви и дедови пре но што се и родио г. емл., па ако се под тим радом ра-вуме агитација, онда мећемо руку на срце и признајемо да смо највећи агитатори. За друге какве агитације ми нити знамо нити хоћемо да знамо. Ми видимо, да код нас сваки на миру гледа своју посао и да се овде најмање води брига о „политичким спекулацијама,“ које имају своју кујну на другим местима, — да-леко одавде. Ако нас запитате како нам је, ми ћемо вам истину јавно, искрено, отворено и непремазано рећи: није нам добро и ми ни-смо задовољни са садашњим стањем у коме се наша држава налази, нисмо за то задовољни, што у овој нашој држави нису сви народи изједначени у слободи и једнаком, праву и дужностима, него два народа владају остали-ма, и не ћемо бити докле задовољни, догод се свима народима не учини правда и догод се на по се нашем народу овде не поставе такви услови, да се може са знацима своје на-родности у политично, просветном, материјал-ном и сваком другом погледу стално, слободно и без запрета развијати. Како да будемо за-довољни, кад видимо, да се наш народ у овој држави на једноме крају најпре на устанак дражи па после веша, на другом се назива лоповом, пуштајом кога треба збрисати са земље, на трећем му се одриће народност и језик и упућује се на иселење из ове државе ако му није право, на четвртој му растрвају целану клинцима „понтрегеским.“ који се зову „колоније,“ на петом му кидају парче по парче не хотећи га целог у један мах „У-сређити“ уставом маџарским, и т. д. Догод се тако с нама поступа, ми не можемо бити за-довољни и морамо радити, да се ово стање промени и на боље окрене. Али нема међу нама ни једнога, који би желео, да се то друштво како постигне, а не законитим путем, путем мирни реформама, и по томе наша ра-дња није агитаторска, него законита.

Што г. емл. помиње неку „одговорну“ владу Њ. Величанства, то нама граничарима изгледа с опростом као иронија, јер ми не знамо ни за какву одговорну владу, нама граничарима није до данас још ни једна аустриј-ска влада одговарала за своја дела. Ми знамо само за г. ратног министра у Бечу, који нас својим наредбама без икакве одговорности усре-ђава, ми видимо, да се о наше добро други отимају, да се с нашом земљом без нашег питања и против наше воље располаже, и да нам најпосле за то нико на белом свету не одговара.

ДОПИСИ.

Из **Задра** 6 вов. После него ли вас обав-вјести у мом предпоследњем допису у Бокама се до јуче није ствари догађало. Одонда се проширише различни гласови о Бокешкој ствари, неки гласаше да ће се помирити, неки други да ће продужити рат сву бојну вину, а трећи доводу важности њиховом положају особито становницима дистрикта Рисанског и Каштел-новског, а четврти опет да ће следовати и ам-нистия, која би по жељи укупног министарства брзо стигла са истока од Његовог Величества, пети опет да се је народ по свима узбуњеним селима умирео и да жељено очекива владине одлуке, а притом у корист њихових жеља које

Подлистак „Заставе.“

Друго сѐло у Новом Саду.

Ова врта забаве, колико је проста толико је поучљива, и зато је тако и омилела у нас, те се радо посећује.

„Друштво за радност“ приредило је ове јесени две такве забаве, на којима је света до-ста било.

На другом сѐлу певала је позоришна дру-жина неколико лепих наших песама у кору. На лепом певању, као и готовости којом нас свуда предусрета позоришно друштво, велимо му: хвала. Мала Љубица Зорићева дивно нам је декламовала две песме: „Крст“ и „Црно-горац и сестра му“ и публика је у признање наградила бурним плескањем.

Г. А. Сандић предавао је из историје Срба у аустро-угарским земљама, II. (О деспотима орским; о унијаћењу; о Србима у генерал-ату карпатском и вараџдинском). Госпо-ђица К. Савићева читала о Косовки девојки ову појетску расправу:

Миле моје сестрице!

Има ли која међу вама, која не мари за цвеће? Јед да нема? Та само кад помислите, да нас песници успоређују са цвећем, како да не маримо за њега, — та онда не би ма-риле ни само за себе! Па кад већ мудраци веле, да је тако тешко познати самог себе — особито саму себе; онда нам је бар лакше познати себе у цвећу.

Па ко да не мари за њега, кад нам је то једино самољубље, које је лепо — већ ако нису лепе оне песме, што нам певају, да смо ми цвеће!? Ко да негине за њим, кад и оно гине за нас? Та колико га је уведо и утинуло на нашим грудма, у нашој коси, дворечи на-

је и влада намјерна учинити. Па даље се гла-саше у пркос свима предеченима, да су вође војничке искале повећање броја војске, и то осам (8) хиљаде још, да могу сасвим поко-рити усташе; и ово је умањавало влажност свима онима другима гласовима. И баш јуче кад се је највише говорило о амнистии, из-ненада стиже официјовни булетин, да се је војска уредила и пошла на усташе дистрикта Рисан-ског на села Леденице горње и доње, и Кри-вошије горње и доње; дочим један други вој-сковођа умирива усташе изостаје на југу од Котора у селима Манџама, Браћинама, Поборима, и другим мјестима ће још усташа имаде. А осим булетина проусо се је глас да је прек-јуче т. ј. још у понеђељак био велики сукоб између усташа и царске војске, у ком би су-кобу изгинула многа војска. Но и у булетину има да је морала војска претрпити много од усташиних кланаца и камења, што су усташе на њих ваљали, али при свем том да су над-владали и у сред њихових села ушли, но с премалим губитком! (Напротив баш с великим губитком У.) Ето какви се чинови збивају, док се је овамо градио харем по ваздуху.

Док ово писах рекоше ми да је дошао и данас булетин, у ком се причају јучерашње ствари, и промда се немора вјеровати Бог зна како тима булетинима, бар њи љубопитства, а и да штогод дознам, пожурих се одма да га прочитам, а кад тако, тад повторено оно јавља што сам вам био већ ја јавио, т. ј. да с ве-ликим трудом иду напред, и да су узели Ле-денице, али да нису погинула него само два! војника! Даље каже како су поставили неке страже на различна мјеста, и да је једно о-дјеловне војске ушло у сред усташиних мјеста, али да немогу виђети нити, спасити није ни-кога, и кога угледају да јим се украде и са-крије, па окланаца бацају на њих стјене; и да су се предобро спремили да данас јурише на све крајеве усташа. Еле како било да било, данас се тамо драгоцјена крв лије, и може бити баш у овај пар кад вам ово пишем; Проклет био које овоме крив.

Знам и да сте читали, какво је извјешће и које узроке навео овог устанка наш намјесник Вагнер на председника министарства. Па имао је право рећи, да нису само узроци устанку „Ландвер!“ него је морао рећи, мјесте пан-словистичких тежња и ових пубуне, да је он крив и његове пришићтеље талијанске биро-крате далматинске, и језик кога хоће да из-терају на силу бојну и отуђе од школа и су-дова, и тешки данци што су нагомилани на тај сиромашки пук, који броји своје жито само на оке, а не на кџорте и друге обилате мјере; то је морао рећи да је узрок устанку а не панславистичке тежње, па може бити да неби погрешно да није узрок сам „Ландвер.“ Него су морали и усташе то објелоданити, па нек се зна да није узрок само „Ландвер“ него пре-тешка управа далматинске бирократије, небали на вишем мјесту у Бечу сазнали чему циља та назови пријатељска — аутономно-талијанска партија, и небали се постарали да једном учине правду овом изнимном народу, а да и дошта горег не дођу, јер талијанска партија није пријатељ Аустријској царевини, нити аугустеј-шем Аубурском дому. Videant consules!

Понашање војске у Бокама, а особито ће

шпој сујети и светећи се својој убици мири-сима свога издисања!

Па кад га највећма водите?

Кад се распуни, кад се расцвета: водите га у највећој слави му; но је ли то права љубав? То би била највећа сујета. Тешке муке волити кога у најлепшем цвету!

Ал ви нисте тако сујетне, као што се чи-ните; за цело ће се наћи млого међу вама, као што сам и сама, која цвеће и онда воли, кад вене — а можда га онда још већма воли, него кад је у цвету.

„Е, онда нам га је само жао!“ — рећиће ми можда која између.

Па зар жалост није вољење? Зар има пра-во вољење, права љубав — без икакве жа-лости, без икакве туге?

Што већа љубав, док уживамо, то већа туга кад изгубимо: тек мртвој љубави мери се дубљина!

Ако тако разумете љубав; ако збиља тако и осећате — онда вас је на то заветовала прва Српкиња, косовка девојка.

Помислите, да имате какав редак цвет у вашем вртићу, што га негујете за своје сва-тове или за свог заручника; у очи свадбе се најлепше расцветао. Кад око поноћи дигне се олујина, бујица и туча — у зору нема нашег негованчета, нема нашег цвета! Но скоро ћете га прежалити; пред олтарем нећете га се ни сетити!

Ал помислите да је ваш вртић један на-род — и то ваш народ, а цвеће у њему да су по избор јунаци — цвет омладине тога народа, а онај наш најнегованији цветак да је најбољи међу најбољима; да је први јунак свга народа. Ал то би још мало било, да вам се тај цвет омили, као што му приличи: по-мислите, да је тај цвет мимо свега тога још

су усташе кажу, да је неспособно, па и Вит. Вагнер је препоручио при свом поласку из Боке да се мора свето почитовати приватна имаовина. Кажу да су досада разорине три четри цркве, да су виногради и маслине земљи поражене, а особито, ће је одскидан бој био. Објесили нису више никога осим она три у Котору и у Будви неког Ђока Перова Борета. Овде су јуче довели на пароброду Јовановића рибњанина, за ког вам прво јавих да су га осудили 20 година тамнице, овде су га довели да га испитива трибунал задарски, а притом да га и осуди. Тај Јовановић како је креатура Лапенина, па се неки чуде, како је компро-митиран, а неки кажу да му неће ништа бити. Мени би жао било кад би га погубили, јер! али као кроз њега компромитирана друго ће нам бити видити правду побра Лапенини и бирократије наше!

Официјовне новине, између којих је и не-поштени наш „Далмата“ кажу да није поги-нуло свега војника досад него 60! О да је ово истина нек су вам свједок болнице, што су досад с рањеницима напуњене свијух приморских вароши, па су и у Задарску почели долазити. Из познатог непознатог се дознаје, а ће је ра-њени има и мртви. Кажу да су онајвише из-рањивани у главу. Јадни људи, што су криви, а које крив криво му и било!

У **Митровици**. Митровица је као што је сваком познато средиште варадинске пуков-није, а уједно отиште за народни живот.

Митровчани су у ствари народној ове го-дине доста учинили; ал кад би било жарког родољубља нешто више, могло би се још много више роду користити.

Има тому три године, како се је почело господарско друштво овде утемељивати, па где смо данас? Зар не онде, где бисмо и први дан.

Тко је тому крив?

Нећу овде да управу пуковније приго-варам, премда би могао.

Нећу поједине особе корити, премда је многи у тој ствари укор заслужио. Него ћу рећи: што господарско друштво све досад утемељено није, криво је общте нехајство, јер кад би грађанство за ту ствар одушељено било — све би се запрете лако уклониле. Нећу да разлажем оне користи, које би бедни и занемарени наш народ получио тим заводом, то сваки разборит грађанин, ако ту ствар добро промозга, докучити може.

Нећу да разлажем штету, коју ће народ трпети, ако се још за дуго, тај завод неоствари. Него велим:

Браћо Митровчани!

Стресите са себе нехајство, одложите особно одношаје, те који сте се уписали и који нисте, скупиште се без икаквог изговора у главној скуп-штини те друштво по народ толико користно, једном остварите. Оставите све личне одношаје на страну. Родољубље ваше само нек бира себи одбор, био председник мајор Сикираш, то је свс једно, само нек под његовом управом друштво радено и користно по народ буде.

И штедионица нам је од преке нужде по народ — зашто неодвљачите ствар штедионице бог зна на које време.

Родољубље — родољубље само нек вас

лицем ваш заручник и пред Богом и пред људма!

Сутра ћете се венчати. Ал ноћу се над-вије страхан облак од истока: врт је разри-вен, цвеће сатрено — а ваш цвет свију цве-това разнела бесна, завидна олујина!

Кад у јутру, а ви ураните, узмете два кондира златна по обичају да заливате цвеће:

Уранила Косовска девојка,

Уранила рако у недељу

У рукама два кондира златна,

У једноме лађане водице,

У другоме руменога вина;

Она иде на Косово равни,

— — — — —

„Кад се шета војвода Милошу,

— — — — —

— — — — —

— — — — —

„Узећу те за Милана мога

„За Милана мога побратима,

— — — — —

„Ја ћу теби кум венчани бити“.

„За њим иде Косанчић Иване,

— — — — —

— — — — —

„Узећу те за Милана мога,

„За Милана Богом побратима,

— — — — —

„Ја ћу теби ручни девер бити“.

„За њим иде Топлица Милане,

„Красан јунак на овоме свету,

— — — — —

„На ручи му копрена од злата,

„Обаре се и погледа на ме,

„С руке скиде копрену од злата,

„С руке скиде па је мени даде:

„На девојко, копрену од злата,

„По чему“ Ђеш мене споменути,

води, па ће добро по народ бити. Ако се та два друштва по народ неизмерно користна ускоро неостваре, тад, нек небуде жао онима који су кривци, ако их јавности на пресуду наложимо. Један суграђанин.

О — О. — Из **Вуковара**. Допустите ми неколико речи да вам речем; а како је ово кобно доба по нас Србе, скоро да и неби, али и опет држећи да скривајући — кривду, никад — правди — доспети неможемо. —

У нашем протопопијату беше главом један старина — прота, он је — умро, на његов рад — али боље рећи нерад — неможемо сад ништа говорити, јер је свуда све знамо. — Данаске је иначе у нас. Ми имамо другога г. проту, у особи г. Марковића из Шида. Ја нећу да кажем да смо се у тога господина чему што многоме надали, али нећу да поре-чем да се ничему нисмо — надали, па на жалост видимо данаске да свако надање сву своју моћ — губи. — Г. прота Марковић узв у своје подручје сав протопопијат вуковарски наравно уз шидски, уз које би му ваљало рећи ревно његово настојавање али на против ми морамо овде очитовати баш његово — никакво ревно-вање и саделовање. Он у место да што је она старина са своје изнемоглости — напустила и забављати, да је унапредило, он је баш заборавају предао, и вечитом сну оставио. — Он је ударно истом стазом покојника, покупати дијурно разним пригодама, па онда мир. Незнао нам је једи да испите школске обдржавао, а још мање да је што у корист општу допринео. Видимо јасну нехатост од њега да као нигда у свету нашем садржава нестручњаке учитеље у званијама учитељским.

Узмимо само да у товарничком срезу нема рећи скоро једног стручњака учитеља већ сами којеккви беспосличари, па ни по бриге да се није састарано за добре плаће учитељске, али баш у Товарничком срезу г. судца трудно се је да за наступајућу годину учитељ има сваки без разлике у најмањем месту 250 е. годишње осим свега другога. — Е, онда г. проту ко може нека греје прости, што ради тако да нам беспосличари нашу децу у беспо-слици задржавају, и да их ничему неуче, ми од наше стране јасно свету на видик свеколико износимо; видимо још на неке наше — по и од тог нашег видимо да већ ништа нема нити ће бити, јер ето нити сабора нити чему каквог бољка, но зато г. прота нека немисли да је баш неизбежима смрт риби у мутној води. Народ поштује своје и цени више на што ти се и жељети могу, али боже кад се све иш-збива, онда мора сваки за се да се постара и уради. Те тако и ми нашега г. проту сећамо да своје позиву младости учини што увек може, неухтели — онда нека му небуде криво, што народ узмора радити иначе, те се шљеме неће не народном путу састајати. —

Из **дољне Барање**. Као искрени Ср-бин немогу већ више да оћутим и да гледам неправедна поступања при постављању учи-теља овде код нас у дољној Барањи. Заста је овај наш мали број народа сажалења до-стојан, кад човек посмотри, како са свију страна мора да страда и пропаде. Да запи-тамо дакле ко ли је томе свему крив?

„По копрени по имену моме:

„Ево т' идем погинути, душо,

— — — — —

„Моли Бога моја душо драга,

„Да ти с' здраво из табора вратим,

„Тебе душо добра срећа нађе,

„Узећу те за верну љубовицу“.

„И одоше три војводе бојне.

„Њи ја данас по разбоју тражим“.

Ал беседи Орловићу Павле:

„Сестро драга, Косовко девојко!

„Видиш, душо, она копча бојна

„Понајвиша а и понајгушћа

— — — — —

„Онде су ти сва три погинула,

„Већ ти иди двору бијеломе,

— — — — —

„Јао јадна! уде ти сам среће!

„Да се јадна за зелен бор ватим,

„И он би се зелен осушио“.

Ето видите, сестрице моје, наше косовске прамајке имале су једну другу, која је тако уранила, да залива своје потрвено цвеће; па не нађе ни једнога цвета, до једино оне са-ломљене „орлове покте“ — оног Орловића Павла и онај зелени бор, што се зелен осушио, кад се јадна за њега уватила.

И осушио се зелени бор Косовке девојке; осушио се и окаменио се; и од отог Зеленог бора постала је Црна-Гора, постао је Велебит; и као што су се отпре легли соколови на том бору, тако се још и сада на њему легу само соколови; и који се год соко издеже на том бору, жив је да се бори!

И осуши се зелени бор; ал не сасуши се мора суза Косовке девојке: сузе јој се раз-лише бору чело корена у дивно језеро, то је-веро сада зову — Бока Которска...

лити, да у спораз, мњењу са посланицима епархије нигерес српских становника у поменути обштинама подпомаже и унапређује; деоба пак јерархијског покретног и непокретног иметна има се сабору српском на решење оставити.

3. Односно устројства манастира: да се решење тога питања српском сабору остави.

Нови Сад 15. нов. Мило нам је, што и овом приликом можемо показати нашем народу узорити свест наших сентомашана, који свугде, где се тиче народног добра међу првима стоје. То сведоче и ови нови чланови „Матице српске“, којих имена радо јавности излажемо, да наш свет у осталим крајевима види, како сентомашани мотре на све, и притичу свугде, где Србин треба да притече.

Ово су имена тих чланова: Гедсон Дунђерски 50 ф. Ђура Раља 50 ф. Лаза Дунђерски 50 ф. положили одмах. Васја Јакшић 20 ф. и признаници, Милутић Петровић 10 ф. и призн. Јов. Настић учитељ 10 ф. и призн. Андр. Сарић 10 ф. и призн. Коста Манојловић 10 ф. и призн. Мила Каленић 10 ф. и призн. Из Паланке Јован Стојаковић 50 ф.

НОВИЈЕ

— Из Риона брвојављају „Дукун.“ од 11. новем. усташи се после сублијења у западне брегове више неопажују. Већ су два дана како непрестано јака киша пада. Војска је досадашњи свој стан напустила и преместила на приморске обале.

— Приватан брвојав „Ванд.“ од 11. новемб. из Котора јавља: Данас су овамо 13 Жупљана дошени, међу њима и свештеник Ратонић. Лојдов пароброд „Бенико“, који је у овдашње пристаниште стао, провалио се и 3000 комади за рану утопио. Непрестана бурна киша.

— „Н. с. л.“ доноси овај брвојав из Беча: Генерал Ауерсперг оставио је даље наступнање војске, јер се обикавало као немогуће и не корисно. Због хрђавог времена јаке су су бољетице у војсци појавиле.

У Пешти је држана 10 и 11 ов. мес. катодичка скупуштина, на којој је страшна нередица била. Силађи, који је за ултрамонтанце говорио, изгубили су напоље. У највећој ларми скупуштине се развила.

Из Пеште јављају, да је мењач Шандор који је пре банкротирао, ухваћен.

— Угостиничар Фробер у Пешти услед пасива од 400.000 фор. обуставио је плаћања и дошао под конкуре.

— У Помпеји у Италији, нађено је силно благо; сребра и злата и драгог камења, као и 782 комаде сребрних и златних новца ретке нумизматичне вредности.

— Румуноки кнез Карло 12. о. м. приспео је у Букурешт, где је свечано дочекан.

— Шпански кортеси свечано су донели изјаву у седници од 11. о. м. да је Леспес стекао проколом сујецца, заслуге за човечанство.

— Најновија брвојавна вест из Париза вели, да је Наполеон наложио Оливијеру да састави листу нових министара.

— Из Берлина јављају, „Пр.“ да су две велике силе предложиле вице краљу египатском да у неколико под њиховим покровитељству у Цариграду оде, и тамо размирицу са портом наглади.

— Из Цариграда јављају опет истом листу, да порта очекује, да ће подкрај попустити у след навале страних кабинета, и да ће све услове испунити које му је поставила. Велики везир се изравио, да не сумња о томе, да ће Султан виде-краља лепо примити, ако дође да му се поклати; само се још незна да ће овај хтећи доћи, да лично своју ствар изравни.

— Из Мадрида се јавља: да је у скупу чланова кортеске већине, Прим уверавао да питање о избору краља још не престано стоји у истом стању, у коме је и пре било. Краљ је талијански дао реч, да ће примити кандидатуру херцега ђеновског. Монтмар, који је послан да о томе води преговоре, није могао с тога ништа започети, што је краљ био болестан, и што министар спољних послова, није тамо био.

ПРЕТПЛАТНИЦИ НА ЛИСТ

„Младу Србадију.“

III.

(Послали Бранко Рајић и Урош Гавриловић из Вршца.) На год. са 5 фр. Буро Богдановић, Милета Брадаровић, Милорад Брадаровић, Урош Гавриловић, Милан Георгијевић, Ђорђе Деметровић, Коста Деметровић, Глигорје Јовановић, Коста Шербац, Мита Шербац, Срп. прив. пев. друштво. — На по год. са 2 фр. 50 н. Мита Анимић, Ђока Андријевић, Јован Бакић, Јов. Богдановић, Лаза Богдановић, Стев. Бота, Стев. Г. Бота, Тока Вугарски, Светозар Васић, Ђока Васиљевић, Бира Брговић, Јов. Влаховић, Алекс. Волић, Мита Војновић, Ђорђе Вукашиновић, Ђока Гавриловић, Коста Греч, Фила Гердец, Васја Ј. Гривчарски, Ар. Миша Деметровић, Коста Ђ. Деметер, Тама Деметровић, Некарије Димитријевић, Пера Дога, Коста Дурса, Мита Дурса, Тоша Г. Ђорђевић, Јов. Јовановић, Лазар Јовановић чиновни, Лазар Јовановић бого-

Уредник и издаваач др. Свет. Милетић.

слов, Павло Јовановић, Јоса Јерговић, у Јабудини, Светозар Јосифовић, Емилијан Кејдеца, Коста Константиј, Манојло Константиј, Светозар Константиј, Ђока Костић, Никос Мандукић, Пера М. Маринковић, Павла Мартиновић, Јов. Матејић, Никола Миловановић, Ар. Ђорђе Милосављевић, Бранко Миљковић, Даца Милошевић, Бранко Марковић, Стев. Д. Митрашић, А. Недељковић и синови, Миша К. Неостровић, Алекс. Нешић, Ђорђе Нешић, Емил Новаковић, Васја Обрадовић, Коста В. Обрадовић, Павло Обрадовић, Јов. Остојић, Антоније Назорек, Коста Панић, Мита Пекаревић, Никола Перушић, Павло Петровић, Сима Г. Петровић, Јаза М. Петровић, Светозар Пеша, Коста Поповић, Јевта Поповић, Мита Поповић, Мита Ј. Поповић, Стеван Ј. Поповић, Лазар Радак, Љуба Рајић, Јосиф Стахић, Тоша Стефановић, Алекс. Стојановић, Александар Стојановић у Потпору, Михајило Стојановић, Петар Стејановић, Војидар Теодор, Арса Токић, Ђорђе Токић, Ђорђе А. Токић, Ник. Токић, Филип Трандафиловић, Урош Урошевић, Пера Форман, Алекс. Фрача у Ботки, Алекс. Цветковић, Гедсон Цветић архим., Сима Цијук, Стев. Цијук, Јов. Војшић, Српска оmlадина у гостионици код „Буренцета“, Чизарска Задруга.

Свега досад претплатника 228.

У Новоме Саду 4. новембра 1869.

А. Хаџић, с. р. председник год. одбора.

М. Димитријевић, с. р. тајник год. одбора.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

АБЕРДАР

ДРУГИ ЈЕК.

У име Бога хоћемо преко штампарије да пустимо у свет и други јек Абердара.

Повање није ништа треба да буде хлеб душевни, али је неважно души оно што је телу вино и ракија или кава, медовина и т. д. На од пажње коју поклањамо телесноме пићу ваљада можемо отинути нешто и за душевно. Зар нам може бити претежније и милије оно прво нежели ово друго?

Други јек Абердара донесе преко 140 песама и баје у читаво три табакна пространија од првога, а као и првоме цена му је 5 гроша или 50 нов. Пријатељима, који не полаже труда око скупљања предлате долази на сваких седам књига осма или новци за њу.

А чист приход намењујемо сиротицама оних који за народну слободу гину.

Имена разговетно исписана заједно са новцима ваља да се пошљу до конца месеца новембра, а ако је могуће и скорије, како се не би примашили у броју штампаних књига.

У исто доба јављамо по други пут да је одштампана из Глазника српског ученог друштва.

ФИЛОСОФИЈА У СРБА,

ПРЕВО ДОБА

ДОСИТИЈЕ ОБРАДОВИЋ.

За оне који се претлате на „други јек“ цена је овој књизи 3 гроша или 30 новчића, са процентом на сваких 7 књига (иначе 4 гроша или 40 новчића.)

То јављамо свима који би ради били у једној књижници да имају нацрт живота и рада првога философа српског Доситија, који би хтели у кратко да имају пред очима: шта је тај у народу поштовани човек мислио о праву, шта о језику нашем, шта о народу, шта о подмлазку мушкој и женској и о његовом успитању.

На захтевање може се ова последња књига одривити одмах без одлагања.

У Београду у очи Митрова дана 1869.

Милан Кујунџић

секретар
минис. унутрашњих послова.

ЈАВАН РАЧУН.

Умољавам г. одборнике „Ченејске беседе“, коју су у корист фонда „Млада Србадија“ давали, да би изволили трошкове, које су при уређивању „Беседе“ имали, посебно набројати, јер мени се чини, да је од 81 ф. прихода при каси (осим оно 6 ф. што је Милоса невачка дружина поклонила) врло мали чист приход, а веома велики расход. Зато баш, што је у корист оmlадинског листа, питам јавно браћу одборнике, да би изволили на среду ступити са рачуном, јер је познато, да много трошка није било. Један учесник беседе.

Српско народно позориште.

У недељу 16. новембра: „Сам на јавни.“ Слика из прошлости српске с песмама, од др. Јована Суботића, музика од А. Максимовића. Пре тога: „Шаран.“ Шаљива игра у 1. радњу, од Јована Јовановића.

У уторак 18. новембра први пут: „Јелисавета, кнегиња црногорска.“ Драма у 5. радња од Ђорђа Јакшића. За српску позорницу удеоно А. Хаџић.

Трговина и обртност.

Пешта 12. новембра. На нашој житној пијаци није никаква знатнија промена до данас учињена. Промет са шеницом и данас је био слаб и незнатан, понуде мале, воденице слабо показале воље куповања. Цео је обрт једва изнео до 12.000 мерава. Цене су готово остале сасвим непромењене. И друга се рана врло доцне али по утврђеној цени продавала. Званично обележене цене следеће су: Шеница потишка 86 фун. 5 ф. 15 н. 85 фун. 4 ф. 80 н. 89 и по фун. 5 ф. 40 н. 87 и по фун. 5 ф. 30 н. 85 фун. 4 ф. 90 н. све на три мес. без гаранције за меру. Пештанска шеница: 87 фун. 5 ф.

32 и по н. транспорт за воденице, старо-београдска: 86 фун. 5 ф. 20 н. 87¹/₂ фун. 5 ф. 50 н. на станици будим кој за вдућу недељу: банатске шен. 2000 мерава 85 фун. 4 ф. 90 н. 1200 и 85 фун. 4 ф. 90 н. све на три месеца и све на цолске центе. Раж: без гаранције мере 80 фун. тешка 2 ф. 92 и по н. на каси. Углена репица 3500 мер. 75 фун. тешка 7 ф. 86 и по н. на каси и на три месеца.

Пештанска берза и житара од 12. нов.

Цене ране.	Обрт.	Тезина.	Цена од ц. цент.
Жито бан. ново	миран	83	4.20—4.35
" " "	"	84	4.45—4.55
" " "	"	85	4.65—4.75
" " "	"	86	4.85—4.95
" " "	"	87	5.—5.10
" " "	"	88	5.20—5.30
" " "	"	83	4.30—4.45
" потис.	"	84	4.55—4.65
" " "	"	85	4.70—4.80
" " "	"	86	4.90—5.—
" " "	"	87	5.10—5.20
" " "	"	88	5.25—5.30
" бачко	"	83	4.20—4.35
" " "	"	84	4.45—4.55
" " "	"	85	4.65—4.75
" " "	"	86	4.85—4.95
Раж нови	слаб	78—79	Дола. вуст. мер. 3.—3.05
Јечам	"	68—70	2.40—2.70
Зоб	"	44—48	1.80—1.90
Букуруз бан. ст.	миран	"	2.25—2.30
Пасуљ	"	85	"
Проја	јак	80	2.80—2.90

Курс ефекта.

	нов.	роба.
Уг. жељез. зајам а 120 ф.	105.—	105.50
Англо-унг. банка	88.—	90.—
Уг. опште кредит. банка	82.—	83.—
Франко-уг. банка	45.50	46.—
Уг. живот. банка	—	—
Уг. земљишна кредитна банка	90. ¹ / ₄	91. ¹ / ₄

Телеграм бечке берзе од 15. новембра.

5 проц. метал.	59.80.
5 " " лај.	—
5 " " нов.	—
5 " нар. вај.	69.15.
1860 држ. вај.	94.80.
Лип. нар. банке	725.—
Кредит. акције	243.—
Лондон	124.55
Сребро	122.75
Дукати	5.88 ¹ / ₂
Уг. Рагтеретнице	79.50.
Тениш.	78.50.
Ердејске	75.50.
Хрв. слав.	82.25.

Цена ране у Новоме Саду од 15. нов.

Пшенице најбоље врсте беч. мер.	5.—
" " " средње	4.43
Нисољка најбоље	4.35
" " " средње	3.60
Јечам најбоље	2.—
Зоб	1.60
Кукуруз	2.40
" " 1 цац ¹ / ₂	70

Ред пловидбе.

У Земун и Београд: понедељником и петком у пола 6 сати у јутру.

У Земун, Београд и Оршаву: петком у пола 6 сати у јутру.

У Пешту: вторником и петком у пола 6 сати у јутру.

Долазак из Земуна: понедељником и четвртом после 6 сати на вечер; долазак из Пеште: недељом и четвртом на вечер.

Стање воде:

Пешта, 10. нов.	7' 8" преко 0. обл.
Пожун, 10	6' 6" " обл.
Бевдан, 27 септ.	4' 0" " непном.
Осек, 9 нов.	3' 9" " обл.
Сегедин, 9 нов.	15' 9" " сув.

ОГЛАСИ.

ОБЈАВА.

Од стране суда као грунтове власти сл. и кр. вароши Новог Сада овим се до општег знања до-ставља, да ће се услед молбе наследника Јудите Хоровић из Новог Сада непокретно добро наше кућа бр. 1257. Шандор Лајоша и заоставине Шандор Иштвана у Новом Саду, због дуга од 1050 ф. а. вр. која је на 1385. ф. а. вр. судски процењено на јавној лицитацији, која ће се дана 29. децем. 1869. и дана 9. фебр. 1870. свагда у 3 сата после подне на лицу места држати, продавати, и зато се сви они, који исто добро купити желе, појављују, да у предодначено време на ту лицитацију дођу, и да се на ту цел изаслатој комисији пријаве.

Уједно се примећува и то, да се условају, под којима ће се горемењовано добро продавати, при суду овом читати, и од њи препис имати могу.

У Новом Саду 25. септембра 1869.

Варошки судач

342—3—3 Јован Радовановић.

М. Р. Стојковића

код „Златнога грезда“

у Новом Саду

Препоручује своје велико и добро снабђено стовариште у свим таким артикулама, а цене еспапа тако су снижене да сваког купца потпуно задовољити може и на то смеје поштовану публику одавде и са стране за посету молити.

Имам огромен избор зимски женски рекла од доброг црног или у фарби штофа од 5 ф. почето.

Тako исто полак и сасвим дугачки зимски огр-тача од 8 до 40 ф.

Најновији женски округли пешира од 4 до 7 ф. У великом избору за женски зимски свилени и кашмирски капа од 1 ф. 40 н.

Са јамством за доброту продајем мушки и женски кошуља од 1 ф. 30 н. до већи цена.

Тако исто са јамством за доброту препоручујем велики избор у гарн.крес и румбуршког платна асгалски салвета и чаршави, у лепом избору имам њилинова за кревет, сто, и собу.

По најјетинију цену имам свакојаке вулене робе као чарана, шалова за оба пола, дуксерски и фланерски кошуља и све друге вулене ствари.

У највећем избору и за зачудо јетиним ценом препоручујем галантеријски еспап као шићуша, брошова, новчаника, албума и разне за поклон сходне ствари.

Тако исто имам јако стовариште у свима могућим пантљикама, украсима, чипкама, цвећу, ципелама, кишобранима и све остале за кућу потребне ствари.

Сваку писмену поруку ћу per Nachnahme најсавестније и брзо оправити у случају недопадања примам сваку послату робу франко натраг а зато плаћени новац првом поштом натраг шаљем.

271—15

Још не беше овде.

У трговини мушког одећа — код г. Бернарда Фишера у Новом Саду, преко пута Кондоршовой кући, на углу од простора старе варошке куће, могу се добити по најновијем укусу и у свима врстама штофова:

Зимски огртак (Paletot) од 19 ф. до 40 ф.
Јесењи капут 7 " " 18 "
Јесења одећа 16 " " 30 "
Довачки капут 7 " " 13 "
Штајерски ладенсаклови 6 " " 10 "
Штајерске путничке губе 10 " " 18 "
Одећа за децу од 4—16 година у највећом избору.

Огртачи за децу са и без капуца у свима штофовима.

Највећи избор у путничким ђурковима од 35 ф. до 100 фор.

Ђуркови за варош од 38 ф. до 70 фор.

Путничке вулене ципеле и чизме.

Мушки шлагроци од 8 ф. до 18 фор.

Богато сортирано стовариште женских огр-тача и жакаса. 339—3—5

Школска објава.

Општинство сл. и кр. вароши Сомбора даје на знање, да је овдашњу варошку реалну школу са почетком 1869—70 школске године са овим укнизуло, и у место ове нижу гимназију подигао, у којој ће се на српском и мађарском језику наста-вљати.

I разред ове гимназије отвориће се 19. новембра 1. децембра 1869. а остала три разреда на годину.

Уписивање ученика одпочиње 13. (25.) новембра о. г. и трајаће до 19. новембра 1. децембра 1869. Из главне скупштине представништва сл. и кр. вароши Сомбора 5. (17.) новембра 1869 године држана.

340—3—3 Михаил Конкаи.

Стечај.

На упражњено учитељско место у мушкој школи Пог разреда, скопчано са годишњом платом од 500 ф. а. вр. и слободним станом, даље у двама женским школама о женском рукојдељују са годишњом платом по 400 ф. и у име стана по 100 ф. а. вр. —

Комитенти на ова звања имају своја прошенија и то учитељи подрепљена дотичним, нужним сведочењима о свршеним наукама, о учитељским способностима као и о моралном поведенију, учитеље пак како о моралном поведенију, тако и о довољној способности настављања у женском рукојдељују најдуже за месец дана од дана првог огласа долендписаном предсе. ништву припослати.

Из главног скупштинског заседања српског црквено-школског општества, у вел. Бечкереву 14ог октобра 1869 држано.

Ђорђе Рацковић, Мита Савић с. р. перовоја: 338—3—3 председник:

Стечај.

По превршењем рескрипту од 10. августа 1868. о закључцима српског народног сабора од године 1864—5. имају се за српске народне школе у метрополији српској поставити: један главни надзира-тељ за цео обсер митрополије као уједно и школски референт у II. одсену митрополитског црквено-школског савета, осим тога, три школска инспек-тора као уједно и школска референта у II. одсену епархијски конвисторија, и то: један за архијдеј-цезу и дијецезу бачку, један за будимску тениш-варску и вршачку, и један за пакрачку и горњо-карловачку; — за која се места с овим стецај отвара.

Главни надиратеља годишња плата је 2000 ф. а. вр. — а школски инспектора 1200 ф. а. вр. ова последња с десетогодишњи прилози од 150 ф. а. вр. Они који једно од ови звањајяа поучити желе, нека подисаном најдаље до последњег децембра о г. по старом стилу поднесу молбенице, којима се имају приложити.

1-во. Крштено писмо.
2-го. Школске сведоче о свршеним наукама.
3-га. Званичне сведоче о јавним звањајяа, која су просретељи досад оправљали; и
4-то. сведоче како о теоретичном знању у школској струци, тако и о практичној способности за ова звањајяа.

У Карловцима, 5. новембра 1869.

341—3—3 С а м у и л. патријарх.

Платонова штампарија у Новом Саду 1869